

(i) Printed Pages : 7 ^{16/12} Roll No.

(ii) Questions : 9 Sub. Code :

1	0	0	2	7
---	---	---	---	---

Exam. Code :

5	0	0	1
---	---	---	---

**Bachelor of Arts (FYUP) 1st Semester
(2124)**

GEOGRAPHY (In all Mediums)

Paper : Introduction to Geography GEODSC1

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 90

Note :— (1) Attempt **five** questions in all. Q. No. 1 is compulsory.
Select **one** question from each of the four units. Credit
will be given for suitable maps/diagrams and examples.

(2) For CDOE, reappear/Improvement candidate(s) who
have not been assessed earlier for Internal Assessment,
the marks secured by them in theory paper will be
increased proportionally to maximum marks of the paper
in lieu of internal assessment.

1. Attempt any **nine** in about **20-30** words each :

- (i) Main Divisions of Geography.
- (ii) Explain Latitude and Lines of Latitude.
- (iii) Define the term-Region.
- (iv) Explain Local time and Standard Time.

- (v) Zero Degree (0°) Line of Latitude.
- (vi) Metamorphic rocks.
- (vii) Rotation and Revolution of Earth.
- (viii) SIAL and NIFE.
- (ix) Folds and their types.
- (x) Still and Dyke.
- (xi) Crater and Cordillera.
- (xii) Alluvial Plains. 9×2=18

UNIT-I

- 2. Discuss the meaning, nature and Divisions of Geography. 18
- 3. Write note on Human Environment and Geography as a Social Science. 18

UNIT-II

- 4. Explain Longitude and Lines of Longitude with the help of a diagram. Also discuss the uses and importance of longitudes. 18
- 5. Explain the shape of the earth and discuss the evidences of the earth's sphericity with the help of diagrams. 18

UNIT-III

6. Discuss the internal structure and properties of the earth with the help of a diagram. 18
7. Explain the Continental Drift Theory of Alfred Wegener and in detail. 18

UNIT-IV

8. What are the different types of Rocks ? Make a comparison between Sedimentary and Metamorphic rocks. 3+15=18
9. What do you mean by Major Landforms on the Earth ? Discuss the different types of Plateaus and their characteristics. 4+14=18

(हिन्दी माध्यम)

- नोट :- (1) कुल पाँच प्रश्न हल करें। प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है। चारों यूनिटों से प्रत्येक में से एक प्रश्न चुनें। उपयुक्त मानचित्रों/आरेखों और उदाहरणों के लिए क्रेडिट दिया जाएगा।
- (2) CDOE, री-अपीयर/इंप्रूवमेंट उम्मीदवारों के लिए जिनका आंतरिक मूल्यांकन पहले नहीं हुआ है, आंतरिक मूल्यांकन के बदले में उनके द्वारा थ्योरी पेपर में प्राप्त अंकों को पेपर के अधिकतम अंकों के अनुपात में बढ़ाया जाएगा।

1. कोई नौ प्रश्नों को लगभग 20-30 शब्दों में हल करें
 - (i) भूगोल के मुख्य विभाग।
 - (ii) अक्षांश और अक्षांश रेखाओं की व्याख्या करें।

(iii) क्षेत्र शब्द को परिभाषित करें।

(iv) स्थानीय समय और मानक समय की व्याख्या करें।

(v) शून्य डिग्री (0°) अक्षांश रेखाएँ।

(vi) मेटामॉर्फिक चट्टानें।

(vii) पृथ्वी का घूर्णन और परिक्रमण।

(viii) SIAL और NIFE।

(ix) तह और उनके प्रकार।

(x) Still और Dyke।

(xi) Crater और Cordillera।

(xii) जलोढ़ मैदान।

9×2=18

यूनिट-I

2. भूगोल के अर्थ, प्रकृति और विभाजनों पर चर्चा करें। 18
3. सामाजिक विज्ञान के रूप में मानव पर्यावरण और भूगोल पर नोट लिखें। 18

यूनिट-II

4. रेखाचित्र की सहायता से देशांतर और देशांतर रेखाओं की व्याख्या करें। रेखाचित्रों के उपयोग और महत्व पर भी चर्चा करें। 18
5. चित्रों की सहायता से पृथ्वी के आकार की व्याख्या करें और पृथ्वी की गोलाकारता के प्रमाणों पर चर्चा करें। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਥਵੀ ਦੀ ਆਂਤਰਿਕ ਸੰਰਚਨਾ ਔਰ ਗੁਣਾਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
7. ਅਲਫ਼ਰੇਡ ਵੇਗਨਰ ਕੇ ਸਹਾਦ੍ਰੀਪੀਯ ਬਹਾਵ ਸਿਫ਼ਾੰਤ ਦੀ ਵਿਸ਼ਤਾਰ ਤੋਂ ਵਯਾਖਯਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਚਟ੍ਰਾਨੇਂ ਕਯਾ ਹੈਂ ? ਅਵਸਾਦੀ ਔਰ ਕਾਯਾਂਤਰਿਤ ਚਟ੍ਰਾਨੇਂ ਕੇ ਭੀਚ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ। $3+15=18$
9. ਪ੍ਰਥਵੀ ਪਰ ਪ੍ਰਮੁਖ ਭੂ-ਆਕ੍ਰਿਤਿਯੋਂ ਤੋਂ ਆਪਕਾ ਕਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ ? ਪਠਾਰੋਂ ਕੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰੋਂ ਔਰ ਤਨਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਔਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। $4+14=18$

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :- (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣੋ। ਢੁਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ੇ/ਡਾਇਗਰਾਮ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) CDOE ਲਈ, ਮੁੜ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ/ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਂਕਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਊਰੀ ਪੇਪਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਆਂਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੇਪਰ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧਾਏ ਜਾਣਗੇ।

1. ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 20-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰੋ :

(i) ਭੂਗੋਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ।

(ii) ਵਿਥਕਾਰ ਅਤੇ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਦੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

- (iii) ਸ਼ਬਦ-ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।
- (iv) ਸਥਾਨਕ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
- (v) ਜ਼ੀਰੋ ਡਿਗਰੀ (0°) ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਦੀ ਰੇਖਾ।
- (vi) ਮੇਟਾਮੋਰਫਿਕ ਚੱਟਾਨਾਂ।
- (vii) ਧਰਤੀ ਦੀ ਰੋਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪਰਿਕ੍ਰਮਣ।
- (viii) SIAL ਅਤੇ NIFE
- (ix) ਫੋਲਡਸ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ।
- (x) ਸਟਿਲ ਅਤੇ ਡਾਈਕ।
- (xi) ਕ੍ਰੇਟਰ ਅਤੇ ਕੋਰਡੀਲੇਰਾ।
- (xii) ਜਲਥਲ ਮੈਦਾਨ। 9×2=18

ਯੂਨਿਟ-I

- 2. ਭੂਗੋਲ ਦੇ ਅਰਥ, ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
- 3. ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਜੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-II

- 4. ਰੇਖਾ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲੰਬਕਾਰ ਅਤੇ ਲੰਬਕਾਰ ਦੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਲੰਬਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
- 5. ਧਰਤੀ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਦੇ ਗੋਲਾਕਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਇੱਕ ਚਿੱਤਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 18
7. ਅਲਫ੍ਰੇਡ ਵੇਗਨਰ ਦੀ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਡਰਿਫਟ ਥਿਊਰੀ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 18

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਚੱਟਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਕੀ ਹਨ ? ਸੈਡੀਮੈਂਟਰੀ ਅਤੇ ਮੈਟਾਮੋਰਫਿਕ ਚੱਟਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ। $3+15=18$
9. ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮੀ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਪਠਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। $4+14=18$